COLUMN 92 - GRAFROOF

Den Haag
Algemene Begraafplaats Kerkhoflaan

Hoe diep kun je zinken? Nou, heel diep. Dieper dan het diepste graf. En zo diep zou je je ook moeten schamen als je je verlaagt tot grafroof. Wat bezielt je als je dat doet.
Of van levende mensen. Als je levende mensen berooft ben je so wie so al diep gezonken. En als je kwetsbaren uitkiest die zich niet of niet meer kunnen verweren, komt daar nog eens een schepje bovenop.

Waar is het fatsoen gebleven? Hoe komt het toch dat de hebzucht, de onverschilligheid, de normloosheid de boventoon gaat voeren? Wordt dit nou steeds erger of was dat altijd al zo? Of komt het vaker en duidelijker tot ons vanwege dat goddelijke en steeds vaker goddeloze internet?

Als we dan toch wijzer moeten worden van AI, waarom kan datzelfde AI ons dan geen fatsoen bijbrengen? Een beetje de regeltjes uitleggen die gelden en wel moeten gelden in een maatschappij als je tenminste een beetje vreedzaam met elkaar wilt samenleven? Als je een beetje sociaal wilt zijn? We willen het toch prettig hebben met elkaar? Wie wil dat nou niet?
Ik heb geen idee hoe dat komt. Wat ik wel weet is dat het blijkbaar heel erg moeilijk is om een tevreden mens te zijn, om gewoon tevreden te zijn met wat je hebt.
Of komt dit door een aantal wereldleiders die ons een voorbeeld geven van lik-me-vestje? Die never-en-nooit-nie tevreden zijn. En steeds meer willen hebben. Of komt dit door de mensen die meer geld hebben dan goed voor hen is en die zelfs -of juist daardoor- de wereld en zelfs het hele heelal willen beheersen. Of moet ik zeggen elke studie daarvan onbereikbaar willen maken omdat ze in staat zijn anderhalf miljoen (!) satellieten rond de aarde te brengen?

REPORTAGE DIEFSTAL VAN GOUD UIT GRAVEN SCHOKT BEZOEKERS VAN BEGRAAFPLAATS IN DEN HAAG

‘Vroeger hadden we nog respect voor de doden’

Groot is de verontwaardiging over de grafdelver die goud zou hebben gestolen uit graven op begraafplaats Kerkhoflaan in Den Haag. Tussen de zerken kunnen nabestaanden amper woorden vinden. „Mijn hart huilt.”

Mart de Otter
Carel van der Velden
Den Haag

Johan Kleijn (86) geeft de plantjes met veel precisie water. Ze staan prachtig in bloei op het graf van een oude bekende. De Scheveninger is dagelijks op de begraafplaats aan de Kerkhoflaan in Den Haag te vinden. Als de plantjes zijn verzorgd, vertrapt hij zijn pietteratje achter de zerk en wandelt naar een ander pad. Daar ontfermt hij zich over het familiegraf, waar behalve zijn ouders en zijn broer ook zijn zes jaar geleden overleden echtgenote Yaar Isoyse ruststaat.

„Het is vreselijk wat hier is gebeurd,” zegt Kleijn, die, zoals het een echte Scheveninger betaamt, zijn halve leven heeft gevaren, eerst in de visserij, later op een sleepboot.

Een grafdelver (60) van deze begraafplaats zou gedurende drie jaar gouden sieraden en edelmetalen uit kisten hebben gestolen. „Gaat het om een medewerker van de begraafplaats? Dan zou ik hem moeten kennen”, zegt Kleijn. „Hier is eerst rolletje voor worden die iemand sieraden en gouden vullingen uit een graf steelt. Hoe diep kun je zinken als mens? En dat allemaal voor een paar rotcenten. Ik heb hier eigenlijk geen woorden voor.”

Het gebrek aan respect staat in schril contrast met de grote zorg waarmee Kleijn de doden eert. Op de enorme begraafplaats is bij rond het middaguur de ruisende graven verzorgd. Terwijl op subsidige graven dennenappeltjes en takjes zijn gewaaid, is het familiegraf spic en span. „Ik verg elke dag het graf schoon,” vertelt hij. „Die je die namen op de steen? Ondertussen is nog wat ruimte vrijgelaten. Daar kom ik te staan. Ik ben de laatste van de familie die hier zal worden begraven.”

De familiegraven met zorgvuldig gearchiveerde zijn niet vergeten. De inmiddels op non-actief gezette medewerker van de begraafplaats sloeg zijn slag op wat Kleijn ‘de Scheveninger kant’ van de begraafplaats noemt. Aan de achterzijde liggen de algemene, veel bescheidener graven die duizenden tot tien of twintig jaar worden gehuurd, omdat nabestaanden geen investeringsbereidheid hebben de grafrechten te verlengen. De beloofde is dat de stoffelijke resten na het ruimen met zorgvuldigheid en respect in een verzamelgraf worden herbegraven. „Dat vertrouwen is ernstig beschaamd”, meent Kleijn.

Stilte

De stilte op de begraafplaats tijdens het gesprek is opvallend. Het gebrek aan bezoekers wordt wellicht versterkt door het feit dat veel doden er al lang liggen. Onder hen zijn staatsliedenals Thorbecke en Colijn. Ook vliegtuigpionier Albert Plesman en de schilders Isaac en Jan Israëls (meesters van de Haagse School) hebben hun laatste ruststaat op begraafplaats Kerkhoflaan.

Kleijn wijst achter een pierzaiscber oorzaak aan voor de ruis op het ‘Pere-Lachaise van Den Haag’. „Er hangt vandaag regen in de lucht. Dan komen de mensen niet.”

Een Haagse vrouw (86) vormt de uitzondering. Samen met haar kleinzoon schuifelt ze over de paden. Ze is op weg naar het graf van haar echtgenoot. Hij ligt in het familiegraf in de directe nabijheid van zijn ouders en ome. Het verdriet is nog vers. Haar man overleed in september vorig jaar. Met grote regelmaat staat ze bij zijn graf erbij staan. „Ik kom hier elke week. Ik weet precies waar ik moet zijn.”

De vrouw zegt niet geschokken te zijn van de (lijkerpikkerij). Ze heeft met zo’n hoge pet op van de beerdigende moraal. „Ik kijk nergens meer van op, want de normen en waarden zijn veranderd”, vindt de Haagse. „Er wordt van alles ontheiligd. Vroeger hadden we respect voor iemand die overleden is. Niks is de mens vreemd. Ik voel me soms niet thuis in deze tijd. Omdat het zijn en dijn is vervaagd.”

Ook verkoopster Sonja van de bloemenkiosk bij de begraafplaats laakt de normvervaging. Ze weet niet wat ze aan moet met het nieuwes van de grafdelver die zich tot lijkenpikker heeft ontpopt. „Ik vind het een raar verhaal. Maar ik verdiep me er maar niet te veel in, want ik denk in plaatjes.” Der zelfs de begraafplaats niet immuun is voor beheerste, is voor haar geen nieuws. „Hier worden ook dierbare spullen van graven gestolen. Zoals altaartjes of beertjes. Mensen zijn een beetje koekoek tegenwoordig.”

Op de begraafplaats cijfert de kleinzoon van de weduwe amper op van de gebeurtenissen. „Het verbaast me niets dat het gebeurt, maar het is wel ontstemmend voor mij. Volgens hem zijn er voor zo’n grafdelver genoeg mogelijkheden om zijn slag te slaan. „Er loopt hier niemand op de begraafplaats. En bij weet wie waar ligt, bij

Met zijn oma speculeert hij over de motieven van de verdachte. De vrouw heeft het sterke vermoeden dat het niet behoefte is maken heeft. „De mensen hebben nooit genoeg, net als Rupsje Nooitgenoeg.” Haar kleinzoon wil niet te snel oordelen. „Je kent de situatie van die meneer niet. Misschien heeft hij het financieel zwaar.”

Lariekoek

Zijn oma vindt dat hij voorlaat lariekoek. „We hebben het tegenwoordig allemaal zwaar.” De misdrijven kunnen grote gevolgen hebben, zegt de kleinzoon. „Het is erg als mensen straks de afweging gaan maken om iets wel of niet meer mee te geven in een kist, omdat ze bang zijn dat het wordt afgepakt. Dat zijn regeldingen. Dat je daar überhaupt over moet nadenken.”

Bij oma en kleinzoon is de opluchting groot. Het familiegraf van de naasten is ongeschonden. De verdachte sloeg zijn slag nog niet verderop. Ondanks hun aanvankelijk nuchtere reactie laat het nieuwes hen echter niet onberoerd. „Ik ben niet bang”, zegt de vrouw. „Maar verdrietig wel. Mijn hart huilt.”

Het Haagse stadsbestuur heeft ‘vol afschaw’ gereageerd op het nieuwes. „Dit moet afschuwelijk zijn voor de nabestaanden van de overledenen die op deze begraafplaats zijn begraven”, aldus het college. De stad heeft een telefoonnummer en e-mailadres

▲ Begraafplaats Kerkhoflaan in Den Haag, waar de grafrover toesloeg.

Hoe diep kun je zinken als mens? En dat allemaal voor een paar rotcenten

Hier worden ook altaartjes en beertjes gestolen. Mensen zijn een beetje koekoek tegenwoordig

Eindhovens Dagblad 04.06.2026

Den Haag
Algemene Begraafplaats Kerkhoflaan

Ik weet niet hoe dit allemaal komt. Ik weet wel dat dit helemaal fout is. En dat dit ook helemaal fout gáát.

Maar goed, laat ik terugkeren tot grafroof, een wereld in het klein. Maar met dezelfde onvergeeflijke hebzucht. Met hetzelfde onfatsoen. Voor je eigen miezerige gewin bezorg je andere mensen diep verdriet. Hoe kun je in 's hemelsnaam dan nog met jezelf leven?
Het gaat echt ver hoor, grafroof. Het beperkt zich niet tot beeldjes of brons of koper op de graven. Nee, ook dit gaat dieper: het graf openen en het goud dat erin zit stelen. Ik ben geen voorstander van kostbaarheden meegeven in het graf, maar dat betekent nog niet dat een ander het eruit mag vissen.

Zie hiervoor ook het krantenartikel uit het ED van 4 juni 2026, waaruit ik een klein stukje citeer:
'(…) De vrouw zegt niet geschrokken te zijn van de lijkenpikkerij. Ze heeft niet zo'n hoge pet op van de heersende moraal. "ik kijk nergens meer van op, want de normen en waarden zijn veranderd. Er wordt van alles ontheiligd. Vroeger hadden we respect voor iemand die overleden is. Niks is de mens vreemd. Ik voel me soms niet thuis in deze tijd. Omdat het mijn en dijn is vervaagd", aldus een Haagse mevrouw.'
Einde citaat.

Ik ben dus echt niet de enige die er zo over denkt. Er zijn vast wel heel veel mensen die het hiermee eens zijn. Toch is dat niet wat tot ons komt via de hedendaagse media over de hedendaagse tijd. Het fatsoen en het respect is echt in snel tempo aan het vervagen.

Ik ben natuurlijk al oud, dat weet ik wel. Het is dus al heel lang geleden dat ik -als kind!- onder andere het navolgende leerde: "als er een begrafenisstoet langskomt, dan sta je stil uit respect voor de dode totdat de stoet voorbij is. En dat doe je ook als je op de fiets zit. Je stapt af en blijft staan."

Overdreven? Nee, vind ik eigenlijk niet. Respect betuigen is heel gewoon. Zou dat althans moeten zijn.
Is de betekenis van dat woord een beetje veranderd? De uitroep : "Rèspèct man!" neigt voor mij ook wel eens naar : "Klep dicht jij en luister naar me".

Nou ja. Misschien word ik op mijn ouwe dag ook een beetje een ouwe zeur. Wie weet.

Een recente gebeurtenis op een begraafplaats was ook verschrikkelijk voor nabestaanden, maar daar kan ik -sorry- ook wel weer een beetje de humor van inzien. Er reed een auto dwars door een muur van een begraafplaats heen en kwam totaal in puin tot stilstand nadat hij diverse graven had vermorzeld. De reden waardoor dat kwam weet ik niet, maar ik moet wel grinniken over wat Rindert toen zei: "Dit is nu met recht een autokerkhof".

© Jeannette Goudsmit 2026